

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/26/2022
Identifikačné číslo spisu: 8319207729
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8319207729.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloleté deti Y.: P. C., nar. XX.XX.XXXX a T., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, so sídlom Kukorelliho 1, Humenné, deti rodičov: matky T. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, t. č. Y. 6, W., zast. Mgr. Vladimírou Doničovou, advokátkou so sídlom Lipová 1, Humenné a otca N. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, zast. JUDr. Júliusom Kvetanom, advokátom so sídlom Jasenovská 11, Humenné, o zvýšenie výživného, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp.zn. 10P/204/2019, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. júna 2021, č.k. 24CoP/180/2020-321, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Humenné (ďalej ako „súd prvej inštancie“) č. k. 10P/204/2019-251 zo dňa 22. septembra 2020 s výnimkou výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti a účastníkom konania nepriznal nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie svojim rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Humenné sp.zn. 22C/16/2011 zo dňa 07.12.2011 v časti výšky výživného pre mal. deti tak, že zvýšil výživné pre mal. P. C. zo sumy 50,- eur mesačne na sumu 130,- eur mesačne a pre mal. T. zo sumy 50,- eur mesačne na sumu 100,- eur mesačne, v prevyšujúcej časti návrh matky na zvýšenie výživného zamietol. Zaostalé výživné pre mal. P. C. za obdobie od 16.10.2019 do 22.09.2020 vo výške 917,33 eur súd prvej inštancie povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 50,- eur spolu s bežným výživným a zaostalé výživné pre mal. T. za uvedené obdobie vo výške 753,33 eur mu povolil splácať v mesačných splátkach po 30,- eur spolu s bežným výživným. Nezaplatením čo i len jednej zo splátok sa stáva zročným celý dlh.

2. Otec maloletých detí je podľa predložených dokladov od 23.9.2019 nezamestnaný, predtým podnikal na základe živnostenského oprávnenia, pričom z predložených dokladov vyplýva, že za rok 2018 bol jeho príjem 38 291,42 eur, výdavky 29 846,70 eur, za rok 2019 bol jeho príjem vo výške 31 516,97 eur, výdavky 28 333,32 eur. Podľa vyjadrenia otca tento živnostenské podnikanie prerušil z dôvodu, že poslednú zákazku, ktorú vykonával, mu spôsobila finančné problémy. Okrem toho mu boli vypočítané vysoké odvody okolo 360 eur mesačne a pretože podniká v stavebníctve tak počas zimného obdobia nie je dostatok práce. Bola mu ponúknutá práca v Prešove za sumu 480 eur, avšak bolo potrebné dochádzať do Prešova, takže túto prácu z dôvodu nízkeho príjmu odmietol. Býva v spoločnej domácnosti s mamou, priateľkou a jej synom, kde sa platí cca 50 eur za elektrinu. Spláca hypotekárny úver po 65eur mesačne. Jeden úver už splatil. Úvery vznikli ešte počas predchádzajúceho vzťahu s matkou detí. Priateľka je zamestnaná s príjmom okolo 520 eur mesačne. Živnosť mal od roku 2018. Ďalej bolo v konaní zistené, že na základe rozsudku Okresného súdu Humenné č. 18C/625/2015 zo dňa 19.11.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. 6Co/28/2019 zo dňa 20.2.2020 bola otcovi vyplatená suma 26 185,54 eur spolu s priznaným úrokom z omeškania, pričom otec maloletých detí uviedol, že z tejto sumy sumu 20 000 eur jeho matka L. Y. vrátila JUDr. R. B..

3. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav vecí, vyvodil z neho tomu prislúchajúce skutkové závery a vec správne právne posúdil. Rodičia nežijú v spoločnej domácnosti. Osobnú starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje výlučne matka, otec sa na jej realizácii podieľa platením výživného určeného súdom. Úprava výživného bola naposledy realizovaná rozsudkom Okresného súdu Humenné sp.zn. 22C/16/2011 zo dňa 7.12.2011. V čase poslednej úpravy mal. T. 2 roky, mal. P. C. mala 6 rokov. V súčasnosti mal. P. C. navštevuje strednú školu, má zvýšené náklady spojené so školskou dochádzkou, drogériou, kozmetikou, jej zdravotný stav si vyžaduje zvýšené výdavky, je alergička, bola 2x operovaná a mala nádorové ochorenie za uchom. Otec nijako finančne neprispel, o mal. a o jej chorobu sa nezaujímal. Mal. T. je žiakom 4. ročníka základnej školy. Má vážne zdravotné problémy, poruchu školských zručností, rýchlo sa mu zhoršuje zrak, za posledný rok o 6 dioptrií, má ľahké mentálne postihnutie, nekoordinované dolné končatiny. Navštevuje 6 špecializovaných ambulancií, v priebehu 3 mesiacov matka zakúpila 2x okuliare za 130,- eur a za 100,- eur, mal. zabezpečuje edukačné, motivačné hry na rozvíjanie hrubej motoriky, koordinácie, trpezlivosti. Matka je nezamestnaná, poberá rodičovský príspevok 308,- eur, rodinné prídavky na 4 deti, otec platí výživné na tri deti spolu 150,- eur.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal otec mal. detí (ďalej len „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzoval z § 420 písm. f) CSP.

5. Dovolateľ namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu pre nerešpektovanie 387 CSP, keď sa v odôvodnení nevysporiadal s podstatnými tvrdeniami v odvolaní. Odvolací súd nesprávne uviedol, že za posledný rok, t.j. 2019, bol príjem dovolateľa cez 30.000,- eur, čo bez ďalšieho navodzuje, že táto suma predstavuje jeho čistý príjem, avšak v priebehu konania predložil súdu daňové priznanie za rok 2019, z ktorého vyplýva, že jeho čistý príjem bol 3.160,- eur. Týmito dôkazmi sa odvolací súd nezaoberal. Odvolací súd nevyhodnotil obsah dovolateľom predložených dokladov, a to rozhodnutia Úradu práce Humenné, ktorými bola od 01.11.2020 dovolateľovi odňatá štátna pomoc v hmotnej núdzi a uložená pokuta a povinnosť vrátiť už vyplatenú dávku hmotnej núdzi.

6. Dovolateľ poukázal na to, že jeho manželka od narodenia ich spoločnej dcéry mal. M. je na materskej dovolenke a toho času nepoberá mzdu, ale materskú dávku v sume 503,- eur mesačne, pričom od 6 mesiacov mal. bude mať nárok na rodičovský príspevok, ktorý bude nižší najmenej o 200,- eur. Odvolací súd nevyhodnotil skutočnosť, že od septembra 2019, t.j. 24 mesiacov, je dovolateľ ako nezamestnaný vedený v evidencii Úradu práce Humenné ako uchádzač o zamestnanie ako ani skutočnosť, že Úrad práce Humenné od septembra 2019 dovolateľovi hľadá tiež vhodnú prácu v stavebníctve, avšak bezvýsledne.

7. Odvolací súd sa v odôvodnení rozsudku nezaoberal vyjadrením dovolateľa zo dňa 29.09.2020, ktoré

pripojil k podanému odvolaniu a kde poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 24CoP/120/2019, ktorý konštatoval, že pre určenie výšky výživného je podstatná aj reálna existencia pracovných príležitostí v regióne, kde má trvalý pobyt povinný rodič. Dovolateľ poukázal na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 24CoP/135/2019, podľa ktorého výška výživného sa stanovuje v sume 20% - 30 % z čistého mesačného príjmu povinného rodiča. Odvolací súd nevyhodnotil ako dôkaz písomnosť, v ktorej dovolateľ uviedol, že podľa údajov štatistického úradu SR priemerná mesačná mzda v stavebníctve za rok 2019 dosiahla sumu 746,- eur. Z rozsudkov súdov nižších inštancií nie je možné zistiť z akej výšky sumy dovolateľovho opakujúceho sa mesačného príjmu pri stanovení výšky výživného na mal. deti vychádzali.

8. Odvolací súd uviedol, že nemá pochybnosti, že je dopyt po stavebných prácach a tieto patria k najžiadanejším na trhu, avšak toto tvrdenie neoprel o žiadny dôkaz. Práve naopak odvolací súd nevyhodnotil dôkaz predložený dovolateľom, a to článok z 20.10.20201 s názvom „Pandémia likviduje živnostníkov, najviac v stavebníctve a finančných službách“, z ktorého obsahu vyplýva, že za prvých 7 mesiacov roku 2020 bolo zrušených 28.248 živnostenských oprávnení, najviac v obore stavebníctvo.

9. Dovolateľ poukázal na predložené dôkazy ohľadne jemu jednorazovo vyplatenej sumy štátom poukazom na to, že túto sumu použil na úhradu peňažnej pôžičky zobratej v jeho mene jeho matkou v roku 2011. Dovolateľ v konaní žiadal pripojiť a oboznámiť trestný spis Okresného súdu Humenné pod č. k. 2T/139/2011. Dovolateľ ďalej poukázal na to, že matka mal. detí si na Úrade sociálnych vecí a rodiny v Humennom vybavuje, respektíve už vybavila sociálnu dávku z dôvodu trvalého ťažkého zdravotného stavu mal. T..

10. Dovolateľ navrhoval zrušiť napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na nové konanie a rozhodnutie.

11. Matka mal. detí vo vyjadrení k dovolaniu žiadala dovolanie ako neprípustné odmietnuť. Poukázala na to, že dovolateľ na údajnú pôžičku upozornil súd až pred vynesením rozsudku, pričom finančné prostriedky za „odškodnenie“ mu boli vyplatené skôr. Za obdobie, odkedy bol vynesene rozsudok súdu prvej inštancie došlo k významnému zhoršeniu zdravotného stavu mal. T., ktorému bol vo februári 2022 rozhodnutím ÚPSVaR priznaný status osoby ŤZP-S. Opatrovateľský príspevok na mal. T. bol matke priznaný v decembri roku 2021, a to na základe najnovších lekárske správ, kde mu bola diagnostikovaná okrem iných aj ľahká mentálna retardácia.

12. Dovolateľ vo vyjadrení k vyjadreniu matky mal. detí zotrval na svojom dovolaní.

13. Kolízny opatrovník mal. detí sa k dovolaniu otca nevyjadril.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie otca mal. detí nie je dôvodné.

15. Otec v dovolaní namietal vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá podľa jeho názoru spočíva v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, vo vzťahu k odvolacím námietkam, k nesprávne stanovenému príjmu dovolateľa, k nevyhodnoteniu dovolateľom predloženému rozhodnutiu Úradu práce Humenné, k nevyhodnoteniu skutočnosti, že je ako nezamestnaný vedený v evidencii Úradu práce Humenné ako uchádzač o zamestnanie ako ani skutočnosť, že Úrad práce Humenné mu dovolateľovi aktívne hľadá tiež vhodnú prácu v stavebníctve, k nevysporiadaniu sa s jeho vyjadrením zo dňa 29.09.2020, ktoré tvorilo prílohu odvolania, a k nedostatku pracovných miest v regióne.

16. Dovolací súd k dovolacej námietke vo vzťahu k odôvodneniu rozhodnutia súdov nižších inštancií poukazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť

rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku." Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 01. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať za aktuálne a pre súdnu prax použiteľné. Dovolací súd existenciu vady podľa § 420, písm. f/) CSP v konaní súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nezistil.

17. Dovolací súd poukazuje na to, že výživné na maloleté deti bolo pôvodne určené rozsudkom č.k. 22C/16/2011-134 zo dňa 07. decembra 2011. Odvtedy k zmene výšky výživného nedošlo. Výživné má prednostný charakter. Návrh na zvýšenie výživného bol podaný dňa 16.10.2019. Otcovi maloletých detí bola v roku 2020 vyplatená suma na základe súdneho rozhodnutia vo výške cca 28 000 eur. Išlo o odškodnenie za dobu, keď bol otec maloletých detí nezákonne vo väzbe. Otec detí uviedol, že sumu nechal poukázať na účet svojej matky, ktorá uhradila dlhy, ktoré jej vznikli za syna na úveroch, na výživnom, na poplatkoch za advokáta. Súd prvej inštancie nespochybnil právo otca detí využiť tieto finančné prostriedky aj na úhradu dlhov, avšak zákonná vyživovacia povinnosť voči maloletým deťom má prednosť, pred ostatnými výdavkami. Uvedenú sumu preto súd prvej inštancie správne považoval za disponibilnú pre určenie výšky výživného na maloleté deti.

18. Dovolací súd má za to, že dovolateľ nedôvodne namietal existenciu procesnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, a preto podľa § 447, písm. f) dovolanie odmietol.

19. Dovolací súd o trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s § 453 ods. 1 CSP spôsobom uvedeným v druhej vete výroku tohto uznesenia (uplatnením pravidla pri neexistencii dôvodu na výnimku z neho).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.